

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 81/2014-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti PRO CIVITAS s. r. o, Astrová 2/A, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Veronikou Kubrikovou, Martinčekova 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na rovnosť všetkých účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, to všetko v spojení s porušením princípov vyjadrených v čl. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 7 Er/307/2013-13 z 25. marca 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 CoE/123/2013-24 z 21. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti PRO CIVITAS s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2013 mailom a následne poštou 27. novembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti PRO CIVITAS s. r. o., Astrová 2/A, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na rovnosť všetkých účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to všetko v spojení s porušením princípov vyjadrených v čl. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“ alebo „exekučný súd“) č. k. 7 Er/307/2013-13 z 25. marca 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 CoE/123/2013-24 z 21. augusta 2013.

Z podania a jeho príloh vyplynulo, že sťažovateľka nadobudla pohľadávky voči tomu istému veriteľovi zo zmlúv o úvere na základe zmluvy o postúpení pohľadávky. Právny predchodca sťažovateľky vymáhal uvedené pohľadávky žalobou o zaplatenie dlžných súm na Stálom rozhodcovskom súde, zriadenom pri Rozhodcovskej, Arbitrážnej a Mediačnej, a. s., Trnavská cesta 7, Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd“). Rozhodcovský súd vydal v období od 2. januára 2012 do 22. marca 2012 štyri rozhodcovské rozsudky, na základe ktorých sťažovateľka ako oprávnená podala návrhy na vykonanie exekúcie. V troch prípadoch vydal okresný súd poverenie na vykonanie exekúcie a na ich základe podľa sťažovateľky prebiehajú proti povinnému exekučné konania pod sp. zn. 6 Er/381/2013, 6 Er/378/2013 a sp. zn. 6 Er/380/2013. V prípade návrhu na vykonanie exekúcie pre vymoženie pohľadávky priznanej rozhodcovským rozsudkom sp. zn. IBB12100332 zo 7. marca 2012 exekučný súd konajúci prostredníctvom vyššieho

súdneho úradníka uznesením č. k. 7 Er/307/2013-13 z 25. marca 2013 žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Súd nadobudol presvedčenie, že rozhodcovská zmluva nebola uzavretá vo forme osobitnej zmluvy a rozhodcovský súd konal na základe rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluvných dojednaniach zmluvy o úvere, čo v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka spôsobuje jej neplatnosť. Proti uvedenému uzneseniu sa sťažovateľka odvolala. Krajský súd uznesením sp. zn. 17 CoE/123/2013 z 21. augusta 2013 napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil, keďže bol toho názoru, že exekučný súd posúdil neprípustnosť rozhodcovskej doložky správne.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti vydal tento nález:

„1. Základné právo PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Astrová 2/A, Bratislava na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, podľa či. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 7 Er/307/2013-13 zo dňa 25. 3. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 17 CoE/123/2013-24 zo dňa 21. 8. 2013 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k 7 Er/307/2013-13 zo dňa 25. 3. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 17 CoE/123/2013-24 zo dňa 21. 8. 2013 sa zrušujú a vec sa vracia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Astrová 2/A, Bratislava,... trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu advokátky JUDr. Veroniky Kubrikovej,... v sume 331,13 EUR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 175/03).

Podstatou námietok sťažovateľky sú jej tvrdenia, že okresný súd aj krajský súd postupovali arbitrárne, keď rozhodli o zamietnutí žiadosti súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože nepovažovali rozhodnutie rozhodcovského súdu za spôsobilý exekučný titul. Súdny dospel k záveru, že rozhodcovská doložka v zmluve

o úvere má charakter nekalej podmienky, a teda je postihnutá sankciou absolútnej neplatnosti. Tým podľa sťažovateľky porušili jej už uvedené práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 48 ods. 2 každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu č. k. 7 Er 307/2013-13 z 25. marca 2013

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľky rozsudkom okresného súdu, ústavný súd uvádza, že jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľka má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak jej túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľka môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

V danom prípade namietané rozhodnutie okresného súdu bolo predmetom opravného konania krajského súdu v konaní o podanom odvolaní. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv je z ústavného hľadiska podstatné a určujúce preto len preskúmanie postupu krajského súdu (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiu okresného súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

2. K namietanému porušeniu označených práva sťažovateľky postupom a uznesením krajského súdu č. k. 17 CoE/123/2013-24 z 21. augusta 2013

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že tento vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou

inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

V rámci jemu zverenej právomoci preskúmal ústavný súd napadnuté uznesenie krajského súdu. Krajský súd ako odvolací súd postupoval v odvolacom konaní podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Kľúčovou skutočnosťou, ktorá rozhodovala o osude exekučného konania a možnosti uplatniť rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul, bolo posúdenie náležitostí a platnosti rozhodcovskej doložky.

V súvislosti so spôsobilosťou rozhodcovského rozsudku byť exekučným titulom v danej veci krajský súd konštatoval:

„Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ustanovenia § 45 ods. 2 v spojení s ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z., správne súd prvého stupňa vychádzal z ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a smernice Rady 93/13/EHS a zisťoval, či úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná.

Správne pri skúmaní okresný súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu, v neprospech spotrebiteľa, teda povinného (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú doložku, v článku 3.6 zmluvy o úvere ako aj v obchodných podmienkach pre úver v čl. 11.2 - prechodné a záverečné ustanovenia, ktoré tvoria súčasť zmluvy opodstatnene považoval okresný súd za neprijateľnú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka platnom v rozhodnom období.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne konformným spôsobom. Smernica podľa čl. 1 písm. q/ Prílohy považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané. Zákaz neprimeranosti je tu potrebné chápať tak, že podnikateľ ako druhá zmluvná strana spotrebiteľskej zmluvy nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie - dané tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť akékoľvek zmeny formulárových zmluvných podmienok, a že pri úverových zmluvách koná spotrebiteľ vlastne pod tlakom finančnej tiesne a tak podnikateľ môže získať nefair výhody, ktorou je aj prenesenie sporu zo sústavy nezávislých súdov na rozhodcu, s ktorým podnikateľ dlhodobo spolupracuje, poskytuje mu zdroj príjmu, v konaní nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, sú vylúčené opravné prostriedky.

Odvolací súd zdieľa právny názor okresného súdu, že predmetnú zmluvu o úvere treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a následne sa tiež v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý rozhodcovskú doložku v danej zmluve vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto zmluvného ustanovenia je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. V danom prípade veriteľ mohol na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte

pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, resp. obchodných podmienkach pre úver. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú doložku v celosti za neprijateľnú podmienku, a to aj v náväznosti na judikatúru Európskeho súdneho dvora (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

Pokiaľ oprávnený poukázal v odvolaní na skutočnosť, že v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách sú banky povinné ponúknuť svojim klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, odvolací súd k tomu uvádza, že právny predchodca oprávneného neuzatvoril s povinným osobitnú rozhodcovskú zmluvu (ani nedal povinnému osobitný návrh na jej uzatvorenie a príslušné poučenie), ale rozhodcovská doložka bola začlenená do vopred pripravených obchodných podmienok pre úver právneho predchodcu oprávneného. Povinný ako spotrebiteľ bol v postavení, že buď zmluvu aj s príslušnými obchodnými podmienkami pre úver príjme ako celok a úver dostane, alebo zmluvu ako celok odmietne. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že stanovenie povinnosti banky ponúknuť klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy neznamená, že veriteľ je oprávnený včleniť do svojich zmlúv také znenie rozhodcovskej doložky, ktoré zakladá značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa (tak ako tomu bolo v predmetnom prípade). Ak veriteľ uzatvára zmluvu so spotrebiteľom, je povinný rešpektovať aj príslušné zákonné normy chrániace spotrebiteľa.

Ani ostatné odvolacie námietky oprávneného neboli dôvodné, vysporiadal sa s nimi už okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, na ktoré odvolací súd v celom rozsahu poukazuje.

Odvolací súd uzatvára, že okresný súd v danom prípade vec správne právne posúdil. Rozhodcovský rozsudok je potrebné označiť za nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku

a správne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).“

Z uvedeného vyplýva, že všeobecné súdy svoje posúdenie exekučného titulu založili najmä na tom, že určili rozhodcovskú doložku za nekalú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v zmluvnom vzťahu v neprospech povinného a na základe toho označili rozhodcovský rozsudok za nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý svoju právomoc vyvodil na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti preto skúmal predovšetkým interpretáciu a aplikáciu príslušných právnych noriem, na základe ktorých dospeli všeobecné súdy k uvedeným záverom.

Zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie je upravená v § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení. Podľa uvedeného ustanovenia exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia zamietne, ak zistí rozpor exekučného titulu so zákonom (t. j. ak exekučný titul vykazuje nedostatky či už po materiálnej alebo formálnej stránke).

V zmysle § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení exekučný súd exekúciu zastaví, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky uvedené v § 45 ods. 1 písm. b alebo c) zákona.

Ústavný súd ďalej posúdil spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení § 52 a § 53 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení, ktoré zabezpečujú takú úpravu spotrebiteľských zmlúv, ktoré vychádzajú zo zásady ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany a na základe toho vymedzujú, ktoré podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú neprijateľné. Na základe smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách bol novelou zákonom č. 568/2007 Z. z. zakotvený v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka exemplifiatívny výpočet

neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách [od písmena a) až po písmeno r)]. Na základe uvedenej novely sa pod písmenom r) výslovne za neprijateľné uvádzajú také podmienky, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd (podobne aj okresný súd) interpretovali a aplikovali príslušné ustanovenia relevantné pre rozhodnutie veci na základe posúdenia konkrétnych faktov, logicky a spôsobom, ktorý sa neprieči ich účelu a zmyslu. Ústavný súd preto považuje postup krajského súdu pri preskúvaní uznesenia okresného súdu za legitímny s ústavne korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúci porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Krajský súd sa ústavne konformným spôsobom vyrovnal aj s námietkou, pokiaľ sa týkala realizácie ustanovenia § 879j Občianskeho zákonníka.

Ústavný súd pripomína, že takúto aplikáciu uvedených ustanovení vo vzťahu k nevydaniu poverenia na vykonanie exekúcie alebo mutatis mutandis vo vzťahu k zastaveniu exekúcie nepovažuje za svojvoľnú (napr. III. ÚS 114/2011, III. ÚS 16/2011, a IV. ÚS 86/2011). V tomto svetle považuje ústavný súd uznesenie krajského súdu odvolávajúce sa aj na uznesenie okresného súdu za ústavne konformné bez ohľadu na to, či ide o jediný možný výklad aplikovateľných právnych noriem.

Ústavný súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 uviedol, že *„súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“*

Ústavný súd zároveň dodáva, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade

so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. IV. ÚS 301/07, I. ÚS 150/09), súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ústavný súd iba konštatuje, že keďže nezistil svojvoľnosť alebo arbitrárnosť namietaných uznesení krajského súdu v súvislosti s označeným čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo dôjsť k arbitrárnosti týchto rozhodnutí ani v súvislosti s namietaným porušením čl. 47 ods. 3 ústavy.

Ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť sťažovateľky aj v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom), keďže ich porušenie sa nevytýka krajskému súdu, ale okresnému súdu.

V časti namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy (porušenie práva na právnu istotu a právny štát) označeným uznesením krajského súdu ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu v neprospech individuálneho sťažovateľa a v jeho individuálnej veci nie je spôsobilé samo osebe (ipso facto) narušiť ústavné princípy upravené v uvedených článkoch.

Ústavný súd podotýka, že ani ústava nepredpokladá prieskum ústavných princípov podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, keďže jej predmetom sú základné práva a slobody fyzických a právnických osôb podľa ústavy alebo medzinárodnej zmluvy.

Iná situácia by, prirodzene, nastala, ak by všeobecné, hrubé, dlhotrvajúce a intenzívne porušovanie základných práv dosiahlo takú intenzitu, že ohrozuje, či dokonca porušuje ústavné princípy uvedené v čl. 1 a 2 ústavy. O takú situáciu však v prípade sťažovateľky nejde.

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením označených základných práv. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné jej sťažnosť vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 4. februára 2014